

Пам'яті видатних вчених нашого університету професорів Кляровського В.М. та Білоус Н.Х.

Кляровський В.М.

Білоус Н.Х.

Кляровський Веніамін Михайлович народився 25 березня 1913р. в м. Острів Псковської області Росії в сім'ї народного вчителя. Батько помер в 1914, а мати в 1944 році. В 1928 р. В.М. Кляровський закінчив семирічку і в тому ж році поступив в Дніпропетровський будівельний технікум, який закінчив у 1931р. Працював у різних будівельних організаціях, а потім поступив у Дніпропетровський гірничий інститут, який закінчив з відзнакою у 1939р. і був зарахований за спецнабором у військову частину Білоруського військового округу. У 1940р. був переведений в запас і перейшов працювати в науково-дослідний сектор Дніпропетровського гірничого інституту, де поступив в аспірантуру. В серпні 1941 р. разом з інститутом був евакуйований в м. Свердловськ, а звідти направлений у м. Томськ у трест “Запсибколірметрозвідка”. В системі тресту працював до 1948р. на посадах начальника ртутного загону, техрука різних загонів, головного інженера партії. У 1946-1948рр. вчився в аспірантурі при Західно-Сибірському філіалі АН СРСР. В.М. Кляровський захистив дисертацію на вчений ступінь кандидата геолого-мінералогічних наук, працював старшим науковим співробітником, вченим секретарем Гірничо-геологічного інституту, завідуючим лабораторіями, а з 1958 до 1969 року – завідуючим відділом Інституту геології та геофізики Сибірського відділення АН СРСР.

Під час роботи у Східному та Західному Сибіру В.М. Кляровський займався пошуками поліметалів, залізних руд, рідкісних металів, вивченням абсолютного віку гірських порід, петрографічними дослідженнями магматичних та осадових порід. За вагомий внесок у розвиток наукових досліджень був нагороджений медалями “За доблестний труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.”, “За трудовое отличие”, “30 лет победы в Великой Отечественной войне”.

У 1969 р. В.М. Кляровський захистив докторську дисертацію, і в тому ж році був обраний за конкурсом на посаду завідуючого кафедрою загальної геології Івано-Франківського інституту нафти і газу. На цій посаді, а з 1987р. на посаді професора кафедри геології та розвідки нафтових і газових родовищ В.М. Кляровський працював до виходу на пенсію у лютому 1988р. В.М. Кляровський - автор більше 100 наукових робіт, які мають теоретичне і практичне значення. Як людина В.М. Кляровський був вмілим організатором, чуйним і добрим товаришем, прекрасним педагогом. Кафедра загальної геології під його керівництвом здійснювала навчання студентів чотирьох спеціальностей

за 15 дисциплінами загально-наукового та фундаментального профілю і була укомплектована висококваліфікованими, з великим педагогічним досвідом викладачами. В.М. Клярівський мав багато послідовників та однодумців, свою школу молодих вчених. Помер В.М. Клярівський у 1992р. і похований у Новосибірську.

Надійним супутником і соратником В.М. Клярівського була його дружина Н.Х. Білоус, з якою вони прожили довге трудне, але щасливе життя. Надія Хрисанфівна Білоус народилася 30 вересня 1917 р. в с. Кириївка Вінницької області в сім'ї вчительки і студента Одеського університету. Непростим було дитинство і юність Н.Х. Білоус. Вона періодично виховувалась у дядька і матері. В 1932р. закінчила семирічну школу і переїхала до матері у Дніпропетровськ, де у 1933р. поступила в гірничий інститут, який закінчила у 1939р. з відзнакою і отримала спеціальність гірничого інженера - геолога. У 1937р. вийшла заміж за однокурсника Веніаміна Клярівського, у них народилася донька Ірина. З 1939 по 1941 рік була асистенткою та аспіранткою кафедри мінералогії і кристалографії цього ж інституту. Незадовго до окупації разом з сім'єю була евакуйована у м. Свердловськ, а незабаром з чоловіком були направлені у м. Томськ для пошуків та розробки мінеральної сировини у Південному Алтаї, необхідної для військової промисловості. Працювала начальником загону на вугільному, геологом та техруком на ртутному родовищах.

В 1945р. поступила в аспірантуру Гірничо-геологічного інституту Західно-Сибірського відділення АН СРСР. В 1947р. захистила кандидатську дисертацію і працювала молодшим, старшим науковим співробітником, завідуючою геологічним музеєм. В 1965р. захистила в Казанському університеті докторську дисертацію на тему: "Морські гетерогенні залізородні поля Середнього Сибіру та умови їх формування" і перейшла працювати в інститут економіки та організації промислового виробництва, де керувала групою геолого-економічної оцінки мінеральної сировини. За 30 років навчання та роботи у ЗСВ АН СРСР було написано понад 150 наукових робіт, присвячених пошукам та розвідці залізородних, вугільних, ртутних, марганцевих, кобальтових та інших корисних копалин, проблемам регіональної геології, тектоніки і методів досліджень.

В Івано-Франківському інституті нафти і газу професор Н.Х. Білоус почала працювати з січня 1969р. після обрання за конкурсом на посаду завідувача кафедрою мінералогії, петрографії і корисних копалин. На цій посаді Н.Х. Білоус працювала до 1977р. Під її керівництвом було здійснено забезпечення кафедри новою науково-дослідною апаратурою, почали працювати 5 нових навчальних лабораторій, навчальні кабінети поповнились новими колекціями зразків руд і порід. Н.Х. Білоус займалась вивченням сірчаних родовищ Прикарпаття, колекторських властивостей газонесних порід Північного Кавказу.

В.М. Клярівський і Н.Х. Білоус у 1977р. відкрили нове для Карпат унікальне геотектонічне явище - Старунський грязевий вулкан і доклали великих зусиль надати цій місцевості геологічної пам'ятки державного значення. За період роботи в ІФІНГ Н.Х. Білоус написала та опублікувала понад 50 наукових звітів і статей. У 1977р. у зв'язку з реорганізацією та об'єднанням кафедр Н.Х. Білоус була обрана за конкурсом на посаду професора кафедри загальної геології, мінералогії і петрографії і працювала на цій посаді до лютого 1988р., пізніше професором - консультантом на кафедрі геології та розвідки нафтових і газових родовищ до виходу на пенсію у липні 1988р. Після переїзду у Новосибірськ до 1998р. працювала науковим консультантом екологічної комісії Новосибірської області.

Н.Х. Білоус нагороджена медаллю "За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.", одна із її робіт відзначена премією Президії АН СРСР, багато разів відзначалась почесними грамотами, подяками та грошовими преміями. Померла у 2013р. на 96 році життя у Новосибірську.

Геологи та екологи ІФНТУНГ організували науковий семінар пам'яті В.М. Клярівського та Н.Х. Білоус.

Учні і колеги, випускники нашого ВНЗ і науковці України та Сибіру пам'ятають Веніаміна Михайловича і Надію Хрисанфівну - видатних вчених, ентузіастів геологічної науки, великих патріотів нашої Землі.